

Työikäisten unelmapaikka

Muistiliiton Muistiaktiivit- työryhmä käsitteli kannanotossaan ”Työikäisen muistisairaahan oikeus kuntoutukseen ja jaksohoitoon” (19.3.2015) olemassa olevien kuntoutus- ja hoitomahdollisuuksien saatavuuden ongelmaa ja korosti tarvetta saada laadukas, työikäisenä sairastuneiden tarpeiden perusteella suunniteltu kuntoutuspaikka vähintään jokaiseen maakuntaan. Kannanotossa painotettiin kohdennettujen kuntoutus- ja tukipalveluiden merkitystä, sillä työiässä muistisairauteen sairastuneiden ihmisten fyysiset, henkiset, kulttuuriset ja yhteisölliset tarpeet voivat olla hyvin erilaisia iäkkäämpiin ihmisiin verrattuna. Onnistunut kuntoutus- ja hoitojakso tarjoaa vertaisuuden kokemuksia sekä tukee tunnetta elämän jatkumisesta.

Työikäisenä etenevään muistisairauteen sairastuneiden ihmisten erityistilanne ei perustu niinkään sairauksiin itseensä tai hoidon ja kuntoutuksen periaatteisiin, vaan tarpeet ja toiveet kumpuavat elämäntilanteesta, jossa ihminen muistisairauteen sairastuu. Sairastumisen aikaan perheessä voi olla pieniä lapsia ja työssäkäyvä puoliso. Samoin työikäisten elämäntilannetta värittävä usein hyvä fyysinen kunto, laajat sosiaaliset verkostot sekä tottuminen itsenäiseen elämään ja tietotekniikkaan arjessaan. Näiden asioiden huomioiminen luo lähtökohdat myös laadukkaaseen kuntoutuksen ja hoivan onnistumiselle.

Muistiliiton työikäistoiminta on yhdessä työiässä muistisairauteen sairastuneiden ihmisten ja heidän läheistensä kanssa kerännyt keväällä 2016 ajatuksia hyvän kuntoutuksen ja hoidon elementeistä. Näiden ajatusten pohjalta on koottu lista käytännöistä, jota voi käyttää yhdessä Muistiliiton *Hyvän hoidon kriteeristön* kanssa pohdittaessa, mitä hyvän kuntoutuksen ja hoivan järjestäminen erityisesti työikäisenä sairastuneiden ihmisten näkökulmasta esimerkiksi sisältää.

Työikäisten unelmapaikassa...

- ✓ ihmisen elämänhistoria, arvot ja yksilölliset tarpeet tunnetaan.
- ✓ omaa elämäkatsomusta kunnioitetaan ja se huomioidaan sekä arjessa että juhlassa.
- ✓ jokainen ihminen nähdään oman olotilansa asiantuntijana.
- ✓ osallistutaan oman kuntoutuksen suunnitteluun.
- ✓ kuntoutuminen ja omatoimisuuden säilyminen ovat ympäristön suunnittelun lähtökohta: esimerkiksi oleskelutilassa yksi nojatuoli on korvattu kuntoilulaitteella.
- ✓ on mahdollisuus jatkaa omia harrastuksia ja toimia esimerkiksi vertaisohjaajana.
- ✓ voi osallistua tapahtumiin ja harrastuksiin myös kuntoutus- ja hoivapaikan ulkopuolella, joko vertaisten tai esimerkiksi Muisti-KaVeRin kanssa.
- ✓ ammattilaiset järjestävät toiminta- ja fysioterapiaa, kognitiivista harjoittelua sekä keskinäisen keskustelun mahdollistavaa pienryhmä- ja vertaistoimintaa.
- ✓ huolehditaan riittävän levon toteutumisesta.
- ✓ henkilökunta tuntee työikäisten muistisairauksien erityispiirteet, eri muistisairaudet sekä muistisairauksien eri vaiheiden kuntoutuksen ja hoidon elementit.
- ✓ ymmärrys kohtaamisen keinoista on tiedossa ja käytössä yksilöllisesti sovellettuna.
- ✓ on kodikas tunnelma ja sinne palaa mielellään.
- ✓ on omaa yksityistä tilaa.
- ✓ luodaan viihtyisyyttä teksteillä ja viherkasveilla.
- ✓ on hahmottamista ja kulkemista helpottavat värikoodatut reitit.
- ✓ on mahdollisuus käyttää tietotekniikkaa.
- ✓ voi muuttaa omia aikataulujaan ja olla myös osallistumatta järjestettyyn toimintaan.
- ✓ järjestetään yhteisiä kahvi- ja ruokailuhetkiä.
- ✓ vertaisuuden kokemuksen syntyminen mahdollistetaan ohjaamalla saman henkiset ja samanlaisia arjen haasteita kokevat ihmiset yhteen.
- ✓ on toimivat kulkuyhteydet omaa kulkemista ja läheisten vierailuja ajatellen.

Lue lisää:

- Hyvän hoidon kriteeristö (Muistiliitto 2016).
http://www.muistiliitto.fi/files/3014/7445/2088/Hyvan_hoidon_kriteeristo_2016.pdf
- Työikäisen muisti ja muistisairaudet (Härmä & Granö (toim.) 2013).
- Muistisairaus työiässä- esite (Muistiliitto 2012).
http://www.muistiliitto.fi/files/6113/7587/7201/Tyoikisesite_WEB.pdf
- Muistiliiton Muistiaktiivit- työryhmän kannanotto: Työikäisen muistisairaana oikeus kuntoutukseen ja jaksohoitoon (19.3.2015).
http://www.muistiliitto.fi/files/4114/2675/0889/002_Muistiaktiivien_kannanotto_tyoikaisten_kuntoutukseen.pdf